

של מזר"ן

ביופיו

המלך

בדורו



תורתו מאזן לנו

רבנו, החכם הרב עובדיה יוסף זצ"ל. נולד ב- י"ב בתשרי התרפ"א (1920) בבגדד שבעירק. נפטר ב- ג' בחשון התשע"ד (2013) בירושלים, מקום קבורתו בית הקברות סנהדריה בירושלים.

לעילוי נשמתם של נפטרי ישראל

ת ז צ ב ה

השבת נקרא על יציאת בני ישראל ממצרים, כשפרעה מתחרט על הסכמתו לתת לישראל לצאת מארצו, וכדברי הפסוק "ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם, ויאמרו מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו, ויאסור את רכבו ואת עמו לקח עמו, וייקח שש מאות רכב בחור וכו', וירדפו אחרי בני ישראל". וכשראו זאת בני ישראל נבהלו, "ויצעקו בני ישראל אל ה'", חלקם רצו בכלל לחזור מצרימה, אך משה רבנו הרגיע אותם ואמר להם, "אל תיראו! התייצבו וראו את ישועת ה'! כי אשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם", "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון". ואכן ניסים גדולים נעשו לישראל על הים, כאשר הים נבקע לשנים, ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, כשהמים להם חומה מימינם ומשמאלם, ואילו אצל המצרים ה' ניער אותם בים סוס, ורכבו רמה בים, עד שלא נותר מהם עד אחד, ואז עמדו משה ובני ישראל ושרו לה' "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה".

רבתינו דרשו (במכילתא בשלח פרשה ג') על הפסוק "זה אלי ואנוהו", רבי אליעזר אומר, מנין אתה אומר שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל ושאר הנביאים? שנאמר "זה" אלי ואנוהו, משל למלך בשר ודם שבא למדינה עם שרים וגיבורים מימינו ומשמאלו, וחיילים מלפניו ואחוריו, הכול שואלים איזהו המלך שהוא בשר ודם כמותם, אבל כשנגלה ה' על הים לא שאל אחד מהם איזהו המלך, אלא כשראוהו הכירוהו ופתחו כולם ואמרו "זה אלי ואנוהו", דהיינו אפילו שפחה גויה פשוטה ביותר, זכתה לראות מראות נשגבים של שכינה, מה שלא זכו נביאי ישראל.

אך אם נתבונן נראה דבר תמוה, אותה שפחה גויה שזכתה לראות מראות וגלוי שכינה וצעקה "זה אלי ואנוהו", נשארה בסוף אותה שפחה ללא שנוי, והמשיכה בשגרת חייה. היאך יתכן שזה לא גרם לה שנוי מהותי בחייה לאחר כל מה שראתה וחוותה? התשובה לכך היא, מה שאדם רואה או חווה ללא הכנה מתאימה, או ללא עמל כל שהוא להבין את הדברים, הרי שאין קיום לדבר, וכמו שהדבר בא כך הוא נעלם ללא רושם, וכפתגם הידוע בלשון העם "מה שבא בקלות הולך בקלות", השגה אמיתית באה לאדם רק על ידי הכנה מתאימה לקבל את הדבר אותו הוא רוצה להשיג, יכול אדם להתרומם להתעלות להגיע לצוקים גבוהים ולא להחזיק מעמד וח"ו ליפול ברגע, כדי להחזיק מעמד באויר פסגות יש להתאים צורת נשימה מתאימה למקום הראוי.

וכיצד היא ההתאמה? על ידי עמל ויזע ועבודת הכנה ללא הרף. לכן מובן הדבר מדוע יחזקאל הנביא שראה מראות אלוקים פחות מהשפחה. זכה להשגות של נבואה. שהרי כמה דרגות של קדושה נדרשות מהאדם עד שיגיע לדרגת נבואה, מה שאין כן אותה שפחה גויה שראתה על הים את השכינה, היה זה ללא שום הכנה, וכמו שבין רגע עלתה לדרגה רוחנית גבוהה, כך בין רגע ירדה מאותה דרגה.

השגות רוחניות נקנות רק בהכנה מתאימה של קדושה ועמל כדי לזכות בהם, ולכן אמר דוד המלך בתהילים (כ"ד) "מי יעלה בהר ה' מי יקום במקום קדשו", דהיינו, לא מספיק רק לעלות בהר ה', שהרי לעלות אפשר בין רגע, החכמה היא "מי יקום במקום קדשו", דהיינו להישאר באותה השגה רוחנית גבוהה לאורך ימים ושנים, וזאת אפשר רק לאחר עמל ועבודה והכנה מתאימה, אחרת אין לזה סיכוי להחזיק מעמד. יסוד זה אנו רואים גם במסכת נדה (דף ל' ע"ב) דרש רבי שמלאי, הולד (העובר) במעי אמו, מלמדים אותו את כל התורה כולה, וכיון שבא לאויר העולם, בא מלאך וסוטרו על פיו ומשכיחו כל התורה שלמד. והדבר תמוה מדוע ללמדו כל התורה כולה ואחר כך להשכיחו? הוא היסוד שאמרנו, בא המלאך ומלמד לתינוק, דע לך! מה שאתה לומד ללא עמל מצידך, ללא הכנה אישית שלך, אין לדבר זכות קיום, ולא יחזיק מעמד, לכן מה שלמדת במעי אימך נשכה, אם חפץ אתה בקיום הדבר, עליך לעמול בכוחך שלך,

ואז תזכה לרכשו ולהחזיקו לאורך ימים ושנים. **מסופר** על הגר"א, הגאון מוילנא, שהציעו לו מן השמים לשלוח לו מלאך מגיד שילמדהו תורה, רים ורזי דרזים, ולא הסכים, כי רצונו היה להשיג הכול בעמל ויגיעה שלו, שזהו למעשה הסוד ליזכות לדרגות רוחניות גבוהות, ולהחזיק מעמד לאורך זמן. נשים יסוד גדול זה נר לרגלינו, ונוכה לעלות מעלה מעלה אמן.

חיזוק לאליה

גיליון מס' 252

הסיפור

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" [יד, לא]

והבוטח בה' חסד יסובבנו" [תהילים לב, י] את הסיפור הבא סיפר הסבא מנובהרדוק: בוורשא הייתה קבוצת רמאים ונוכלים שפעלה באופנים שונים לרמות אנשים ולקחת מהם כסף במרמה. הם נגשו לאדם תמים וכך הציעו לו: "יש לנו עסקה מפתה ורווחית עבורך. יש לנו מכונה המייצרת שטרות מזויפים בצורה מדויקת. אתה תקבל מאתנו מאה אלף דולר מזויפים ותן לנו בתמורה שלושים אלף דולר אמתיים. תוכל אפילו לבדוק בבנק כמה גבוהה רמת הדיוק". על אתר הסכים האיש, בדק את דבריהם, והפקיד בבנק את השטרות מיידית ללא היסוס. לאחר בדיקה זאת, שמח האיש בעסקה. ליתר ביטחון, ביקש לבדוק גם אצל חלפן את רמת הדיוק. הכול היה תקין להפליא והוא הסכים לבצע את העסקה. הוא נתן להם שלושים אלף דולר אמתיים ונתנו לו בתמורה מאה אלף דולר מזויפים. הוא שמח מאוד והלך לדרכו ועל כתפו התיק הגדוש בדולרים. לפתע, נגשו אליו שני שוטרים ועצרו אותו, הם ביקשו לבדוק בתיקו ומצאו את השטרות המזויפים. הוא נבהל וברח כל עוד נפשו בו. הם סגרו את התיק ורדפו אחריו. הוא ברח במהירות והפסיד את כספו. ומי היו השוטרים? לא שוטרים אלא גנבים, חברי הקבוצה. ומה השיגו בכך? שטרות אמתיים. השטרות שנתנו לו היו אמתיים. הסיפור הגיע לגדולי המוסר שאמרו על כך: איך ייתכן שאותו אדם לא ניסה להכחיש את דברי השוטרים ואמר: "אלו שטרות אמתיים"? התשובה היא: חוסר אמונה! הנגנב האמין שהשטרות מזויפים, ולפיכך לא ניסה לטעון כך. מפי הרב יגאל בראון - מובא בספר אמונה שלמה)

העלון לעילוי נשמת יצחק אביקזר בן מזל ת"ש